

TALOUSARVIOALOITE 111/2008 vp

Työllistämisen, koulutus- ja erityistoimiin ehdotetun määrärahan vähentäminen

Eduskunnalle

Työministeriön momentin 34.06.51 työllistämisen, koulutus- ja erityistoimien määrärahoja saa käyttää muun muassa seuraaviin tarkoituksiin: työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, palkkatukeen ja työllistämiseen valtionhallinnolle, työvoiman liikkuvuuden edistämiseen, työllisyyspolitiittiseen projektitukeen, julkisten työvoimapolitiittisten erityistoimiin jne.

Työttömyysaste oli vuonna 2004 8,8 %, 2005 8,4 %, 2006 7,7 % ja vuonna 2007 6,9 %. Tänä vuonna työllisyysaste on edelleen kasvanut. Työvoimakoulutuksessa on parhaillaan noin 20 000 työttöntä. Samaan aikaan työllisyyskoulutuksissa olevien henkilöiden määrä on laskenut. Tästä huolimatta työllisyysmäärärahoja ollaan nostamassa.

Työllistämiskoulutuksista todetaan työministeriön sivulla seuraavaa: "Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus (työvoimakoulutus) on työhallinnon rahoittamaa koulutusta, joka on opiskelijoille maksutonta. Työvoimakoulutus on suunniteltu ensi sijassa työttömille työnhakijoille ja työttömyyden uhkaamille 20 vuotta täyttäneille henkilöille. Tietyin edellytyksin myös muut henkilöt kuten työssä olevat ja työvoiman ulkopuolella olevat voivat osallistua koulutukseen. Koulutuksen sisältö vastaa yleensä muun aikuiskoulutuksen, esimerkiksi omaehtoisen aikuiskoulutuksen, opetussisältöjä. Usein koulutus on ammattitutkintoon tai sen osaan tähtäävää. Työvoimakoulutuksen tavoitteena on antaa koulutusta, joka parantaa työhön sijoittumisedellytyksiä."

Työttömien määrä on vähentynyt, samoin myös työvoimakoulutuksissa olevien työttömien määrä. Jotta työtön ei menetä työttömyyskorvaustaan, hänen on osallistuttava työllistämiskoulutuksiin. Työllistämiskoulutusten tavoitteena on parantaa työttömän työhön sijoittumisedellytyksiä. Valitettavan usein koulutukset ovat olleet huonolaatuisia, sisällöltään köyhiä ja ovat enemminkin nimellisesti järjestettyjä kuin varsinaisesti työttömän kehittämistä edistäviä. Useat työttömät ovat kokeneet koulutuksen ajan hukkana ja heidän aliarvioimisenaan. Myös muut näennäiset, työllisyystilastojen kaunistelemiseen tähtäävien toimenpiteiden rahoitus tulisi leikata. Erilaisten näennäisten toimenpiteiden sijaan tulee löytää ratkaisuja, jotka kohentavat työttömän tilannetta pidemmäksi aikaa.

Kesällä 2006 julkaistiin Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikutusten arviointiraportti. Raportin mukaan valmentava työvoimakoulutus ja julkiselle sektorille tapahtuva tukityöllistäminen osoittautuivat varsin tehottomiksi. Vajaan neljän vuoden tarkasteluaikana toimenpiteiden työllisyysvaikutukset olivat kovin vaihtelevat. Ammattillisen työvoimakoulutuksen vaikutukset avoimeen työllisyyteen vaihtelivat suuresti eri aloittamisajankohtien ja seuranta-ajankohtien suhteen. Keskimäärin vaikutus jäi kuitenkin alle kymmenen prosenttiyksikön. Valmentavan työvoimakoulutuksen työllisyysvaikutus pysytteli koko seuranta-ajan lähellä nollaa. Erityisesti työttömyyden alkupuolella aloitetut valmentavat työvoimakoulutusjaksot osoittautuivat kaltaista-

mismenetelmän perusteella tehottomiksi. Sen sijaan pidempään (12 kuukautta) työttömänä olleilla työllisyysvaikutukset olivat vähän paremmat. Työttömien määrä on vähentynyt. Erilaisten työllistämiskoulutusten tehokkuus ja panos-tuotto -suhde on vähintäänkin kyseenalainen. Tästä huolimatta työllistämisen-, koulutuksen- ja erityistoimien rahoitusta ollaan jälleen talousarvioesityksessä kasvattamassa. Näillä nykyisen muotoisilla toiminnoilla ei saavuteta työttömien kannalta tarvittavia tuloksia. Momentilla 32.30.51 tehdyt uudet varo-

jen kohdennukset ovat pääosin oikeasuuntaisia ja rahoitus oikealla tasolla, mutta edellä mainituista toimenpiteistä on varaa rahoitusta vähentää.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta vähentää valtion vuoden 2009 talousarvion momentilta 32.30.51 12 000 000 euroa työllistämisen-, koulutuksen- ja erityistoimiin ehdotetusta määrärahasta.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Pertti Hemmilä /kok